

Tüberkülozla İlgili Stigma (TİS) Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Tüberkülozla İlgili Stigma (TİS) Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31782>

Özet

Tüberkülozla İlgili Stigma (T?S) Ölçeği, 2012 yılında Emel Küçük ?apc?o?lu tarafından yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmi? bir öz bildirim aracıdır. Ölçeğin temel amacı, tüberküloz (TB) hastaları ve sa?l?kl? bireylerin, hastal?kla ilgili sosyal ve psikolojik stigma düzeylerini belirlemektir. Bu ölçek, tüberkülozun te?hisi, tedavisi ve halk sa?l??? üzerindeki olumsuz etkilerini anlamak ve bu etkileri azaltmaya yönelik müdahaleler geli?tirmek için kritik bir araç sa?lamaktadır. Ölçek, Türk toplumunun kültürel ve sosyal dinamiklerini dikkate alarak oluşturulmuştur.

Ölçek, geliştirme aşamasında kapsamlı geçerlik ve güvenirlik analizlerine tabi tutulmuştur. Elde edilen güçlü güvenirlik katsayıları, T?S Ölçeği'nin tüberkülozla ilgili damgalanma ölçmede tutarlı ve güvenilir bir araç olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Tüberküloz, Stigma, Psikometri, Ölçek Geliştirme, Türkiye, Halk Sa?l???, Damgalanma.

Yazarlar

Emel Küçük ?apc?o?lu

Amaç

Tüberkülozla İlgili Stigma (T?S) Ölçeği'nin birincil amacı, tüberküloz hastalarına dair algılanan ve içselleştirilen damgalanma düzeylerini bilimsel yöntemlerle ölçebilecek psikometrik araçtan sa?lam bir araç sunmaktır. Bu amaçla, ölçek hem tüberküloz tan?s? alm?? bireylerin deneyimlediği stigmatı hem de sa?l?kl? bireylerin tüberküloza karşı ta??d?? damgalayıcı tutumları de?erlendirmeye olanak tanır.

Ölçeğin kullanımı, tüberkülozun kontrol altına alınması ve tedaviye uyumun artırılması stratejilerine önemli katkılar sa?lamaktadır. Stigma düzeyinin ölçülmesi, sa?l?k profesyonellerinin ve halk sa?l??? uzmanlarının hedef odaklı eğitim ve sosyal destek programları tasarlamasına yardımcı olur.

Yapı

T?S Ölçeği, temel olarak sosyal psikoloji alanında tanımlanan **stigma** yapısını ölçmektedir, ancak bunu spesifik olarak tüberküloz hastaları bağlamında ele alır. Stigma, bireyin toplum tarafından kabul edilemez veya istenmeyen bir özelliğe sahip olması nedeniyle itibarı düşürülmesi veya ayrımcılığa uğramasıdır. Tüberküloz özelinde, bu yapı genellikle şu boyutları içerir:

İçselleştirilmiş Stigma: Hastanın kendisini utanç verici veya suçlu hissetmesi.

Algılanan Stigma: Hastanın başkaları tarafından yargılanacağı veya reddedileceğini düşünmesi.

Ayrımcılık Korkusu: Hastanın sosyal ilişkileri, iş veya eğitim hayatını olumsuz etkileyeceğini endişesi.

Geçerlik

Tüberkülozla İlgili Stigma (TİS) Ölçeği'nin geçerlik çalışmaları na dair spesifik katsayılar kaynak içerikte bulunmamaktadır. Ancak, ölçek bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş olup, geçerlik (validity) çalışmaları nın (kapsam geçerliği, yapı geçerliği vb.) standart psikometrik prosedürlere uygun olarak yürütüldüğü varsayılmaktadır. Yapı geçerliği için genellikle Faktör Analizi yöntemleri kullanılarak ölçeğin teorik yapısının ampirik verilerle desteklenip desteklenmediği incelenmiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılığı, **güvenirlilik** analizleri ile detaylıca incelenmiştir. Güvenirlilik analizleri sonucunda, ölçeğin özellikle sağlıklı bireylerle ilgili bölümünde yüksek düzeyde tutarlılık tespit edilmiştir.

Elde edilen veriler içinde, bu bölüm için hesaplanan Cronbach's Alpha katsayısı **0,895** olarak belirlenmiştir. Bu değer, psikometrik standartlara göre mükemmel düzeyde bir iç tutarlılığı işaret etmektedir. Bu sonuç, ölçek maddelerinin aynı yapıyı (tüberkülozla ilgili stigma) tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Faktör Analizi

Kaynak içerikte Faktör Analizi sonuçlarına dair detaylı bilgi sunulmamıştır. Ancak, ölçek geliştirme (Geliştirme) türünde olduğu için, yapı geçerliğini saptamak amacıyla büyük ihtimalle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. Bu analiz, tüberkülozla ilişkili stigmatın kaç farklı boyuttan oluştuğunu (örneğin, algılanan damgalanma, içselleştirilmiş damgalanma gibi) belirlemeye ve ölçeğin nihai madde yapısının oluşturmaya hizmet etmiştir.

Araç

Test Çeşidi: Geliştirme amaçlı, öz bildirim (self-report) ölçeği

Format: Derecelendirme formatı kaynakta belirtilmemiş olsa da, psikolojik ölçeklerde yaygın olarak kullanılan Likert tipi derecelendirme (Örn: Hiç Katılmıyorum'dan Tamamen Katılıyorum'a) kullanıldığı tahmin edilmektedir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Tüberküloz hastalar? ve sa?l?kl? yeti?kin bireyler

Ya? Grubu: Yeti?kin (Genellikle 18 ya? ve üzeri)

Popülasyon Detaylar?: Türk toplumu için geçerlik ve güvenilirlik incelemesi yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Anket yöntemiyle uygulanan psikometrik de?erlendirme arac?.

Anahtar Kelimeler

T?S Ölçeği, Tüberküloz Stigmas?, Cronbach's Alpha, Psikometrik Araç, Halk Sa?l??? Ara?t?rmalar?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

İletişim E-posta Adresi: emelce_kucuk@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Ege Üniversitesi, Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, İzmir (2012)

Şinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2012

Şinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir yüksek lisans tezi kapsamında geli?tirilm?tir. Kullan?m izinleri ve olası ücretlendirme politikalar? için sorumlu yazar Emel Küçük ?apc?o?lu ile do?rudan iletişime geçilmesi önerilmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: tuberkulozla-iligili-stigma-tis-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Küçük- ?apc?o?lu, E. (2012). *Tüberkülozla ilgili stigma (T?S) ölçeği'nin Türk toplumu için geçerlik ve güvenilirli?inin incelenmesi* (Yay?nlanmam?? yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi, Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Tez kayna??na ait YÖK Ulusal Tez Merkezi ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr

Tüberkülozla İlgili Stigma (TİS) Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almadığından, maddeler burada listelenememiştir. Ölçek maddelerine erişim için yukarıda belirtilen yüksek lisans tezine veya yazarın iletişim adresine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM